

Staffanstorps
kommun

Likabehandlingsplan och Plan mot kränkande behandling, diskriminering och särbehandling

Förskoleområde Öster
Staffanstorps kommun 2019/2020

Borggårds förskola, Kyrkbyns förskola och
Kyrkheddinge förskola

innehåll

Inledning & Bakgrund

Varför förskolan är skyldig att arbeta målmedvetet mot kränkande behandling

Definitioner

- Diskriminering
- Trakasserier
- Bristande tillgänglighet

De sju diskrimineringsgrunderna

Lagar & regler

- Do (Diskrimineringsombudsmannen)
- Barnkonventionen
- Läroplanen för förskolan -18

Förskoleområde Öster

Vilken förskola vill vi ha? -Vår vision

Vår värdegrund

Vårt främjande, ständigt pågående arbete

Det aktiva arbetet i Förskoleområde Öster

1. Vårt undersökande, förebyggande kartläggningsarbete
2. Antagande om orsaker/Analys av resultatet av vår kartläggning
3. Våra tänka åtgärder och mål
4. Våra tänka åtgärder och mål skrivs in i planen
5. Vår uppföljning och utvärdering

Åtgärder i akuta situationer - om det otillåtna har skett

- Arbetsgång diskriminering och kränkning barn-barn
- Arbetsgång diskriminering och kränkning vuxen-barn

Årsplan och åtgärder för arbetet med likabehandlingsplanen

Datainsamling till kartläggningen utgörs av

- Barn
- Personal
- Vårdnadshavare

Bilagor och länkar

Bakgrund/Inledning

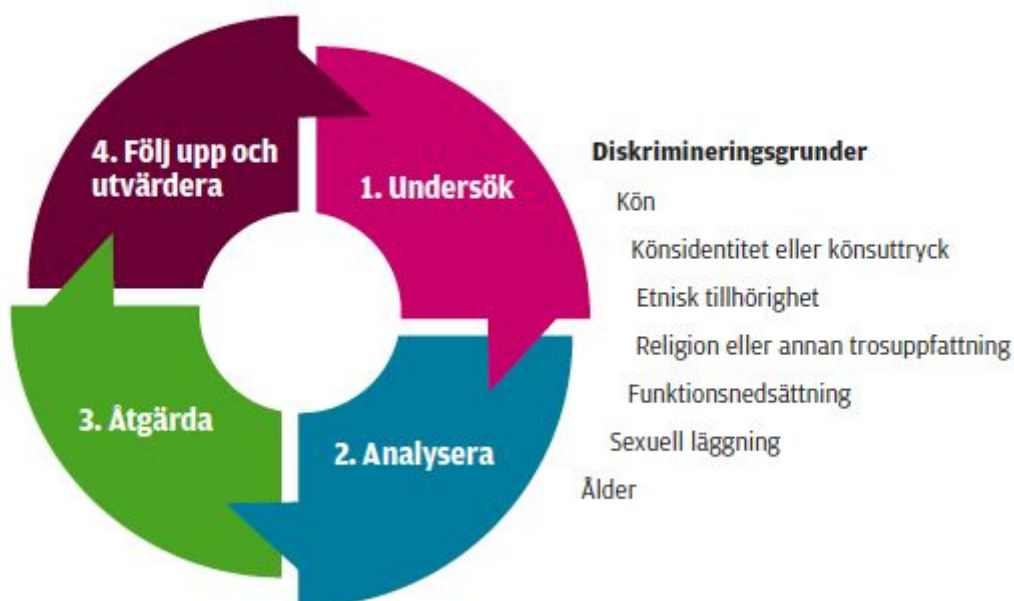

Varför förskolan är skyldig att arbeta målmedvetet mot kränkande behandling

Plan mot diskriminering och kränkande behandling handlar om att skapa en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg vardag är en förutsättning för att barnen ska kunna delta i verksamheten på lika villkor. Forskning har visat att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt. Ett medvetet arbete handlar om att värna om barnens mänskliga rättigheter och att implementera FN:s barnkonvention i förskolan. Barn har ett rättsskydd mot diskriminering och trakasserier som är likvärdigt det som finns för förskolans anställda. Rättigheterna hör till de grundläggande mänskliga rättigheterna. Alla barn i förskolan har samma rättigheter – oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Barnen har också rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för trakasserier eller kränkande behandling. Enligt diskrimineringslagen och skollagen måste förskolan arbeta aktivt för att förebygga och förhindra att barn utsätts för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Förskolan ska också aktivt främja barnens lika rättigheter och möjligheter.

Nedanstående bild illustrerar det aktiva systematiska arbetet.

Det aktiva arbetet ska göras i fyra steg

Definitioner

Diskriminering i förskolan innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I förskolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt:

Direkt diskriminering: Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än hur någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation och har direkt koppling till diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika t ex att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna barn/elever med de diskrimineringsgrunder som gäller (ex om alla elever serveras samma mat diskriminerar skolan de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.) såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet.

kränkning

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysisk (t ex bitning, tagen i hårt, slag och knuffar)
- Verbal (t ex bli tilltalad med ett mindre positivt ord/uttryck, hot, svordomar och öknamn)
- Psykosocial (t ex bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning och blickar)
- Texter och bilder (t ex klotter, brev, lappar, e-post, sms, mms)

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter ett barn för trakasserier benämns det diskriminering.

Vid *kränkande behandling* råder en obalans i makt mellan den som utsätter och den som blir utsatt. Kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller utföras systematiskt och återkommande vilket är *mobbning*.

Det är den enskilde personen som avgör om beteendet eller handlingen är kränkande för den egna värdigheten. Trakasserier och kränkningar kan utföras av såväl vuxna som barn och ungdomar.

I samband med utredning vid misstanke om kränkande behandling förekommer det även att en olöst *konflikt* är grundorsaken till det inträffade.

En befogad *tillrättavisning* för att skapa en god miljö och följa förskolans regler, är inte vare sig trakasserier eller kränkande behandling i lagens mening, även om barnet kan uppleva det som kränkande.

Med *bristande tillgänglighet* menas att ett barn som har en funktionsnedsättning missgynnas genom att förskolan inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder. Vilka åtgärder som är skäliga avgörs genom en helhetsbedömning i det enskilda fallet.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

1. Ålder
2. Sexuell läggning – homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
3. Funktionsnedsättning – varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga
4. Religion eller annan trosuppfattning
5. Etnisk tillhörighet – att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg
6. Könsoverskridande identitet eller uttryck (ny diskrimineringsgrund från januari 2009)
7. Kön

Lagar och regler

DO har tillsyn över diskrimineringslagen och Barn- och elevombudet vid Skolinspektionen har tillsyn över den del i skollagen som rör kränkande behandling.

Regelverk

- Diskrimineringslagen (2008:567) har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller ålder.
- Skollagen (2010:800), utdrag ur åtgärder mot kränkande behandling:
7§ Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
10§ Om huvudmannen eller personalen får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är huvudmannen skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.
- Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Barnkonventionen

FN

Riksdagen har tagit beslut om att Barnkonventionen ska bli en del av svensk lag från 1 januari 2020.

Barnkonventionens huvudprinciper är:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.
- Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.
- Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad.

Förskolans läroplan, Lpfö -18

Alla som arbetar i förskolan ska följa de normer och värden som förskolans läroplan anger och bidra till att genomföra förskolans uppdrag.

Riktlinjer Förskollärare ska ansvara för att:

- Barnen får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde,
- Tillämpa ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar,
- Aktivt inkludera ett jämställdhetsperspektiv så att alla barn får likvärdiga möjligheter till utvidgade perspektiv och val oavsett könstillhörighet, och
- Utveckla normer och förhållningssätt för arbetet och samvaron i barngruppen.

Arbetslaget ska:

- Visa respekt för individen och medverka till att skapa ett demokratiskt klimat, där barnen får möjlighet att känna samhörighet och utveckla ansvar och solidaritet,
- Samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,
- Medvetet och aktivt arbeta med jämställdhet,
- Stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra,
- Uppmärksamma och problematisera etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- Uppmärksamma barnen på att människor kan ha olika värderingar som styr deras uppfattningar och handlingar och samtidigt förankra de grundläggande värdena, och
- Samarbeta med vårdnadshavare, samt diskutera regler och förhållningssätt i förskolan med vårdnadshavare, för att främja barnets utveckling till en ansvarskännande människa och samhällsmedlem.

Förskoleområde Öster

Vilken förskola vill vi ha? - Vår vision

I vårt område ges förutsättningar för att alla barn ska känna ett egenvärde, duglighet och delaktighet. Vi arbetar i en demokratisk och vänskaplig anda där vi välkomnar olikheter och ser dessa som berikande för vår verksamhet. Vi vill ha en öppen miljö där allas åsikter och uttryck kan mötas, fria från diskriminering, kränkande behandling och trakasserier.

Vår värdegrund

Vår värdegrund vilar på de demokratiska värden som FN:s barnkonvention och läroplanen gör gällande. Vi vill tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i vår verksamhet. Perspektivet kan hjälpa oss att motverka uppkomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, då dessa är kopplade till rådande normer, både i samhället i stort och i förskolans verksamhet. Normer är informella regler, både medvetna och omedvetna. Dessa påverkar vad som anses vara "normalt" och inte. Genom perspektivet vill vi belysa, problematisera och förändra de föreställningar och normer som ligger till grund för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vi tror att förhållningssättet kan hjälpa oss att bredda normerna så att fler får plats - för att alla personer som vistas i vår verksamhet ska känna sig inkluderade.

Vårt främjande, ständigt pågående arbete

Syftar till att skapa en trygg förskolemiljö och förstärka respekten för allas lika värde och omfattar diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, samt riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning. I vårt dagliga arbete främjar vi detta genom att:

- Området har kollegiala träffar där samtal kring likabehandling, tolkning av styrdokument, barnkonventionen och den reviderade läroplanen får utrymme.
- Området har en egen specialpedagog som deltar i det förebyggande och främjande arbetet samt bidrar till att undanröja hinder som uppstår i på organisations, -grupp och individnivå.

- Förebyggande arbete för att stärka barnens självkänsla och självförtroende genom att skapa en tillgänglig och tydlig miljö och förutsättningar där barnen kan lyckas.
- Vi tar barnens konflikter på allvar och hjälper dem att reda ut vad som har hänt.
- Vi uppmuntrar barn att säga ifrån om de blir felaktigt behandlade, tex genom stopp-metoden.
- Vi värnar om barns integritet genom att visa och prata med barn om deras rätt till sin egen kropp och sina gränser vid tex rutinsituationer som vid toalettbesök, matsituationer, vila och i lek med andra barn.
- Vi använder oss av olika läromedel tillsammans med barnen för att arbeta med och belysa värdegrund, känslor, kompisrelationer. Tex: "Snick och Snack", "Start", "En liten kompisbok om...", "Tilda med Is och Sol" "Barnens Planet" mfl.
- Vi uppmuntrar barns delaktighet i vår verksamhet och gör dem uppmärksamma på deras rättigheter och skyldigheter. Tex. rätten att bli lyssnad på.
- Vi utformar de fysiska lärmiljöerna utifrån ett normkritiskt perspektiv, och vi uppmuntrar alla barn till lek i alla miljöer med olika kompisar.
- Vi uppmuntrar barnen att hjälpa varandra och lyfter barns olika kompetenser.
- Vi observerar barnen i olika vardagsituationer.
- Förskolornas yngre och äldre barn gör aktiviteter tillsammans.
- Vi har en medvetenhet kring att barn inte är, utan blir till genom sin omgivning, och att den omgivande sociala miljön har påverkan på barnets självbild.
- Vi för återkommande en dialog om det språkbruk vuxna har om och med barn och hur detta påverkar barns uppfattning om sig själva och om andra.
- Vi erbjuder bla VårdnadshavarDrop-in där vårdnadshavare bjuds in i verksamheten och får därigenom insyn och inflytande.
- Personalen skapar rutiner och väl avvägd dagsrytm för att skapa en tydlig och förutsägbar dag för barnen i sin barngrupp.
- Om ett barn hamnar i problem av något slag i förskolan, ska det kartläggas på organisations, grupp och individnivå för att lämpliga åtgärder ska vidtas i förskolans verksamhet.
- Barn som har behov av särskilt stöd får det.

Det aktiva arbetet i Förskoleområde Öster

1) Vårt undersökande och förebyggande kartläggningsarbete

Syftar till att upptäcka risker och hinder i verksamheten på individ, grupp och organisationsnivå. Våra kartläggningsmetoder och arbetsätt är följande:

- Barn och en personal går en trygghetsvandring för att peka ut trygga och mindre trygga platser på förskolan årligen.
- Nulägesundersökning. Under två veckor i början av vårterminen och höstterminen undersöker personalen barngruppens behov och intressen.
- Barnsamaråd anordnas med rektor två gånger om året.
- NKI, Nöjd Kund Index för vårdnadshavare
- Barnskyddsround
- Medarbetarenkät/medarbetarsamtal
- Barnens egen utvärdering av undervisning.
- Föräldramöte/föräldraråd
- Incidentrapporter/tillbud
- Utvecklingssamtal
- Pedagogisk dokumentation
- Reflektionsdokument med belysande frågor som fylls i veckovis gemensamt i arbetslaget för det pedagogiska arbetet i sin barngrupp.
- Inventeringssamtal med specialpedagog och rektor för att kartlägga på individnivå.
- Observationer i barngrupperna och förskollärare filmar sin undervisning.
- Likabehandlingsarbetet lyfts på föräldramöten och föräldraråd och resultat diskuteras.
- SKA - Systematiskt kvalitetsarbete

Resultaten dokumenteras och sammanställs för varje förskola.

2) Antagande om orsaker - analys av resultatet av vår kartläggning

analysera

Analysen utgår från konkreta problem som har upptäckts vid kartläggningen av situationer i förskolan. Först när vi förstår orsakerna, kan vi sätta upp nya mål.

Vad finns det för risker och hinder?
Varför ser det ut som det gör?
Var kommer de ifrån?
Vad beror det på - antagande om orsak?

Analysen görs på varje förskolas resultat.

Antagande om orsaker 2019/2020

--

3) Våra tänkta åtgärder och mål

Formulera åtgärder på de problem som analysen pekar på i förskolan, när det gäller diskriminering, kränkande behandling och hinder i arbetet för lika rättigheter och möjligheter. På detta sätt kan vi på förskolan minska riskerna för det i framtiden. Åtgärderna ska vara konkreta, utvärderingsbara och tidsbestämda. Akuta problem ska åtgärdas snarast. Planer för vilka nödvändiga resurser som behövs och vem som är ansvarig för att genomföra åtgärderna.

Vad kan vi göra åt de risker vi hittade?
Hur ska vi ta bort de hinder som vi hittade?
Vem ansvarar för utförande av åtgärder?
När ska detta vara åtgärdat?

Åtgärder och mål formuleras för varje förskola utifrån deras analys.

Att åtgärda läsår/mål 2019–2020:

<ul style="list-style-type: none">-Lyfta innehållet i Likabehandlingsplanen med personal vid flera tillfällen under året, för att det ska vara ett levande dokument och bibehålla dess aktualitet.-Visa respekt för barn och vårdnadshavare och arbetskollegor.- Ge barnen en god introduktion, där alla, både barn och vårdnadshavare kan känna sig trygga.
--

- Jobba aktivt med hur alla, både barn och vuxna, är mot varandra genom samtal, drama, lek mm.
- Visa respekt och empati för varandra.
- Sätta tydliga gränser med ett tydligt syfte och vara konsekventa.
- Ge barnen tid att utvecklas individuellt och i grupp, samtidigt som vi vuxna stöttar, uppmuntrar och ser det enskilda barnet i gruppen.
- Ständigt jobba med förskolans värdegrund, barnsyn och uppdrag enligt Lpfö 98.(rev.2010)

4) Våra tänkta åtgärder och mål skrivs in i planen

Skriv in mål och åtgärder i planen mot kränkande behandling. Det ska göras varje år. Planen fungerar som ett stöd och en dokumentation över det förebyggande arbetet. Det är viktigt att all personal och även barn, elever och deras vårdnadshavare känner till planen.

5) Vår uppföljning och utvärdering

Det sista steget i vårt hjul är att följa upp och utvärdera hela arbetet, inklusive vår undersökning/kartläggning, antagande om orsak/analys och åtgärderna av **föregående års arbete**. Av de erfarenheter vi fått av arbetet använder vi sedan i kartläggning/undersökningen i nästa cykel med aktiva åtgärder.

Uppföljning läsår 2019/2020

--

Åtgärder i akuta situationer - om det otillåtna skett

Ett barn som blir kränkt av någon anställd är i en särskilt utsatt position eftersom det befinner sig i beroendeställning. Kränkningar som begås av personal betraktas därför som mycket allvarliga.

Förskolan måste agera vid misstanke om att ett barn far illa. Personalen måste skyndsamt se till att förhindra fortsatta kränkningar. Skyldigheten att utreda gäller så fort det kommer till förskolans kännedom att det kan förekomma kränkningar. En utredning belyser vad som inträffat och analysera orsaken till händelsen, därefter planeras lämpliga stödinsatser.

Förskolan ska anmäla varje ärende vidare till huvudmannen. Vid allvarigare fall av kränkningar behöver förskolan också överväga om det finns anledning till att göra en

anmälan till socialtjänsten. Förskolans insatser inom ramen för utredningen ska alltid dokumenteras.

Arbetsgång vid diskriminering och kränkning mellan barn

1. Vuxna som blir vittne till eller får kännedom om kränkande behandling, ingriper genom att genast avbryta handlingen och samtalar med de inblandade om så är möjligt. Lika viktigt att prata med den som är kränkt som den/de som utfört kränkningen.

2. Barnets ansvariga personal meddelas av den vuxne som observerade händelsen om vad som har hänt och vilka åtgärder som vidtagits.

Händelsen dokumenteras av den vuxna som observerat och ingripit. Närmast ansvarig pedagog informerar inblandade barn om att de har kännedom om det inträffade.

4. Vårdnadshavare meddelas av den vuxne som observerat händelsen eller av närmast ansvarig personal.

5. Rektor kontaktas och informeras utifrån den direkta händelsen och dokumentationen. Dokumentation lämnas till rektorn. Rektor och personal bedömer tillsammans hur fallet ska hanteras.

6. Därefter görs en uppföljning och utvärdering av händelsen sker utifrån den skriftliga dokumentationen.

Arbetsgång då vuxna diskriminerat eller kränkt barn

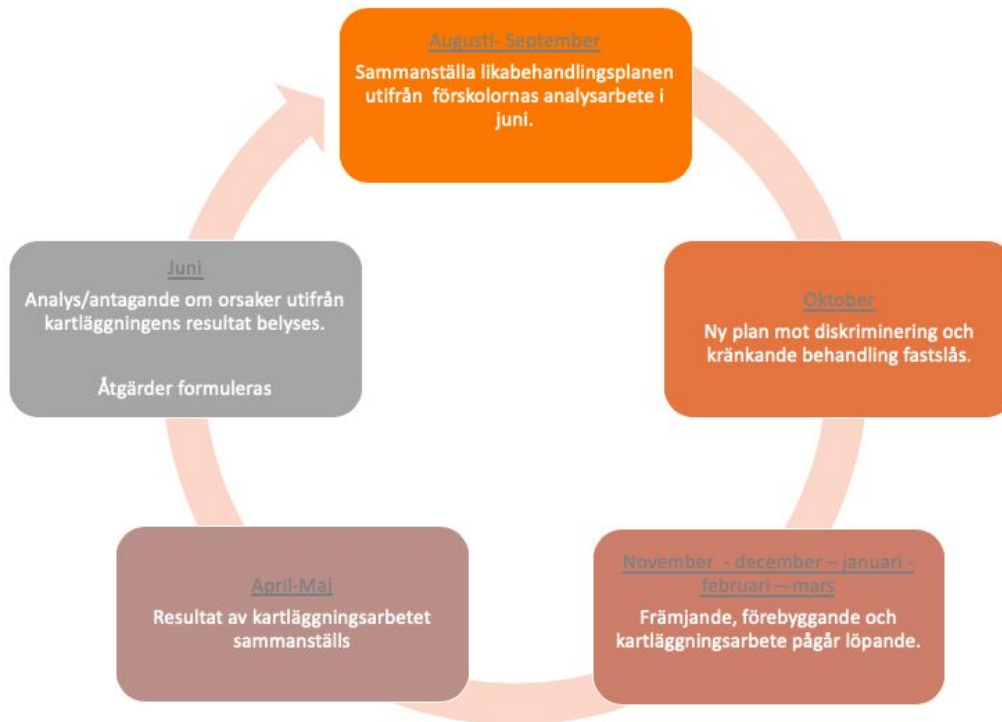
1. Barnet eller Vårdnadshavare meddelar någon vuxen som hon/han har förtroende för. Den vuxne delger i sin tur rektorn.

2. Om en vuxen i förskolan ser att ett barn blir kränkt eller diskriminerat ska detta anmälas till rektor som därefter skyndsamt ska utreda och vidta åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

3 Det inträffade ska dokumenteras, antagande om orsaker till händelsen fastställs och därefter planeras lämpliga stödinsatser. Därefter görs en uppföljning och utvärdering av händelsen.

4 Vårdnadshavare informeras.

Årsplan och åtgärder för arbetet med plan mot kränkande behandling:

Datainsamling till kartläggningen utgörs av:

Barn

- Trygghetsvandring
- Barnsamråd
- Barnintervju
- Barns utvärdering av undervisning

Personal

- Nuläge
- Medarbetarenkät/medarbetarsamtal (walk n talk)
- SKA Systematiska kvalitetsarbetet
- Inventeringssamtal
- Reflektionsdokument

Vårdnadshavare

- NKI nöjd kund index
- Föräldramöte/föräldraråd
- Utvecklingssamtal

Staffanstorps
kommun

Bilagor och länkar:

- <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/atgarder-mot-krankande-behandling>